

[Faint, illegible text on a blank page]

1.
7.
2.
3.
4.
5.
6.
7.
8.

1731.

1. Gerike, Petrus: De optima medicorum docendi et discendi ratione.
2. Heisterus, Laurentius: De medico naturae dominus.
3. Heisterus, Laurentius: De medicinali utilitate in juris prudentia
4. et Kramius, Fr. Paulus: De jure foeminarum illustrius in Germania. 2 Saempfl. 1730-1735
5. et Kramius, Fr. Paulus: De variis juris dictiois Criminalis in Germania generibus. 2 Saempfl. 1730-1735
6. et Kramius, Fr. Paulus: De juris dictiois omnimoda formula: Richt und Negericht in feudum concerna. 2 Saempfl. 1730, 1745, 1749.
7. Schrammius, Jonas Casus: De tribus symbolis occumenicis.
8. et Truer, Gott. Samuel: De studiis imperii Rom. Jur. cum procurantibus. 2 Saempfl. 1730-1754

1731.

1. Fabricius, Publius Antonius: De moderna cultura
linguarum in florentinici quintidam Europae regionibus
Oratio auspicialis.
2. Gricke, Petrus: De vulnerum renunciatione.
3. Gobel, Joh. Wilhelm: De concursus processu.
4. Kressius, Dr. Paul: De aequitate
5. Meibomius, Brandanus: De conceptione
6. Wagnerus, Fr. Severus: De matheseos in medicina
ac praesertim practica utilitate

les

1771
1. *[Faint handwritten text]*
2. *[Faint handwritten text]*
3. *[Faint handwritten text]*
4. *[Faint handwritten text]*
5. *[Faint handwritten text]*
6. *[Faint handwritten text]*
7. *[Faint handwritten text]*
8. *[Faint handwritten text]*
9. *[Faint handwritten text]*
10. *[Faint handwritten text]*

45.

DISSERTATIO IN AVGVRALIS
JVRIDICA
DE
JVRISDICTIONE
OMNIMODA

8
1730, 6^a
8

FORMVLA:
Richt und Ingericht
IN FEVDVM CONCESSA

QVAM
PERMISSV INCLVTI ORDINIS JVRIDICI
PRÆSIDE
D. JO. PAVLLO KRESSIO
ORDINIS SVI JAM DECANO ET
SENIORE
PRO CAPESSENDIS SVMMIS IN
VTROQVE JVRE HONORIBVS
IN JVLEO MAJORI
DIE XX. MARTII A. MDCCXXX.

PLACIDÆ ERVDITORVM DISCEPTATIONI SVBMITTIT
AVTOR
MICH. GOTTL. VERMEHREN
LVBECENSIS.

HELMSTADII
TYPIS PAVLI DIETERICI SCHNORRII
ACAD. TYPOGR.

DE
JURISDICTIONE
OMNIMODA

IN REVDVM CONCESSA

D. JO. PAVLO KRESSIO

PRO CAPESSENDIS SVMMIS IN
VTROVE IVRE HONORIBVS

MICHEL GOTTL. VERMILKEN

HEIMSTADT
TYPIS PAVLI DIEFERICH SCHNORRII
ACAD. TYPOG

DE JURISDICTIONE OMNIMODA
per verba *Richt und Ungericht*
in litteris investituræ Vasallo concessâ.

§. I.

Dominus Directus in
feudi collatione cum
expressâ in instru-
mentis * infeuda-
tionis & subintelle-
cta qualitate quoad
plenariam possessionem & utile do-
minium cum plena utilitate in Va-
fallum feudum transfert.

A

* Men-

* Mentio quidem fit II. F. 32. brevis instrumenti, per quod investitura probatur, sive a paribus subscripti, sive ab aliis confirmati. Interim literæ investituræ, ut hodie, sæpius non conscribentur vid. BESOLD. *h. verbo n. 30. L.* De feudis Pomeraniæ MEY. *in consil. XLIV. n. 26.* ita: Drittens ist aus solchen nachfolgig/ daß die Pommerischen Lehn-Leute recognoscirte Erbe gar keine Lehn-Brieffe bedürffen / auch bey den Erb-Huldigungen und sonsten neue Lehn-Brieffe zu suchen und zu nehmen nicht nöthig haben. Das hero die wenigsten im Lande Lehn-Brieffe haben/ noch weniger daß sie selbe von Fürsten zu Fürsten gesucht. Denmach der Pommerische Cansler Chemnitius schreibet/ daß in Pommern keine alte Lehn-Brieffe/ und wohl (tempore Chemnitii) keine über ein oder andert halb hundert Jahr zu finden. Gestalt sie ihre Succession nur durch die Verwandtschaft erweisen. De feudis Holsatiæ in eundem sensum differit *auct. der refutat. contr. Holsf. Gott. pro Plön.* Das Herzogthum Holsstein/ ait, beweiset dieses selbst. Denn ob es wohl ein alt Reichs-Lehn/ hat es doch nur von Carolo V. Lehn-Brieffe zeigen können. Consentit auctor der Nachricht von Mecklenburgischen Lehen p. 1542. apud LÜNIG I. F. denn die Mecklenburgischen Lehn-Leute vom Lehn-Hoff keine Lehn-Brieffe fordern / sondern mit einem Muth-schein zu freyden seyn. *Vrsit quidem dux F. W. a. 1704. ut literas acciperent & solverent nobiles, sed lis dein delata est ad cameram.* §. II.

§. II.

Et quemadmodum Vasallus in quavis feudi & investituræ renovatione præstitis præstandis per homagium & reversales ad debita servitia & onera feudalia sese obligat: ita & Dominus Directus ad concessorum jurium præstandam evictionem, quam per litteras investituræ promittit, *1 est obligatus, & Vasallo contra Dominum actio de evictione præstanda competit, vid. JASON. in Vñ. Feud. n. 40. STRVV. Synt. Jur. feud. c. 16. aph. 3. n. 4. *2.

*1 Plura de literis investituræ earumque vi & indole differit. THVMERMVTH. præcipue p. 73. sequ. urget Dominum teneri ad editionem litterarum vasallis suis. Contradicit autem ipsi ZIMMERMANN p. 58. Nam authenticas literas non a domino, sed a vasallis custodiri, unde editionem ab illo frustra exigi. Quod si tamen apud dominum sint, tantum contra tertium e-denda putat ZIMMERMANNVS. Rectius ta-

A 2

men

men videtur, quod etiam edenda in lite cum domino, quia sunt communia instrumenta.

*² Quam plane HERT. *de feud. oblat. II. §. 13.* extendit ad feuda oblata vicissim tamen observavi vafallum promississe in oblatione evictionem domino *p. 217. ap. MIR. in donat. Belgic.* imo æquior videtur Hornii sententia, quod dominus hic ad evictionem non obstringatur *vid. ejusd. I. F. p. 181.* nec aliter ante eum STRVV. quem defendit THOMAS. *de feud. oblat. c. 2. §. 4.*

§. III.

Ea propter Dominus Directus sine prævia causæ cognitione & absque commissa a Vafallo feloniam concessio hunc jure suo non potest privare, ut potius contra officialium attentata & conatus Vafallum tueri & illius jura larta tecta conservare ipsi incumbat, cum, quod subditis ex contractu quæsitum est, a Principe ne quidem de plenitudine potestatis possit auferri, nedum ab ipsius offi-

officialibus. conf. GOEDD. inter *Conf.*
Marp. Vol. 4. Conf. 26. n. 308.

§. IV.

Porro si vel maxime majores col-
 latis per investituram juribus in de-
 bita & concessa quantitate, aut qua-
 litate, vel ex negligentia, *I vel igno-
 rantia, vel metu majoris violentiæ,
 aut per alias rationes aliquamdiu usi
 non sunt, in persona successoris non
 statim amittitur feudum, nec Do-
 mino Directo, multo minus ipsius
 officialibus, jus ad feudi privatio-
 nem potest suppeditare, præstitis
 quoad cetera a vasallo nunquam
 non præstandis, sed potius tenor
 litterarum investituræ erit inspici-
 endus. Conferantur, quæ habet
 TIRAQVELL. in *comment. Sup. L.*

*si unquam C. de revoc. donat. vers. li-
bert. n. 9. *2* SCHRADER. *de feud.
part. 5. c. 2. n. 28. 29. & 30. *3*

*1 Modo negligentia non plane contineat speciem derelictionis feudi, partium ejus aut jurium. Vt v. c. si Vasallus domino non tantum permittat exercitium jurium alias sibi vi investituræ competentium, sed dominum plane ad illorum usum ultro invitet. Quamvis agnatis suum jus sal-
vum maneat, cum hi feudum non debeant pos-
sessori, sed primo acquirenti.

*2 Dicit TIRAQUELL. *c. l.* quod tenor investitu-
ræ derogat omni naturæ feudorum. Quod sem-
per recurrendum ad tenorem investituræ, quæ
vim contractus ostendit, & curiæ feudali dero-
gat. Nec tenor restringendus est, sed indefinite in-
terpretandus. Allegat autem *II. F. II. §. si ausim*,
in quo textu habetur, quod probatio investituræ
vel per testes fiat, vel per instrumentum. Huc
etiam facit *II. F. XVIII.* quod capitulum allegat
BALDVS. Nam per hanc legem etiam fœmi-
næ succedunt, si tenore investituræ feudum ma-
sculis deficientibus fœminas quoque admittit.

*3 Habes apud eundem, quæ apud TIRAQUELL.
Addit autem: investituræ contenta non cense-
ri mutata, nisi constet de utriusque contrahen-
tis domini & vasalli consensu. Nec enim suffi-
cere

cere consensum domini, quamvis fit imperator.
Nec enim hic lege contractus sui solutus est.

§. V.

Sed quid si accedat non usus di-
uturnior? Finge filium investitum
esse de jurisdictione utraque supe-
riore & inferiore. * Dein autem
Filius longissime non exercuisse in
feudo, nisi jurisdictionem inferio-
rem. An hoc non nocet successo-
ribus, nec agnatis, nec ipsi quidem
filio? Videtur id damno non es-
se, cum successores feudales non
sint hæredes, prout jure communi
describuntur, personæ scilicet suc-
cedentes in omne jus & omnem
obligationem defuncti, sed feudum
consequantur lege feudali pactis-
que majorum. Vnde sibi oppo-
nun-

nuntur feuda hereditaria & feuda ex pacto & providentia in communi feudistarum schola. Quare in feudis non in universum, sed in rem singularem succedi, & successionem feudi se habere, ut successionem fideicommissarii in fideicommissio familiae, observat COCCEJ. *de feud. hered. mixt. n. 9. sequ.* Teneri enim vasallum ad restituendum feudum æque, ut fideicommissarium ad fideicommissi restitutionem.

* Observat LAVTERBACH. *ad tit. de jurisd.* quod solo non usu non amittatur jurisdictio, nisi adfit alius, qui eam occupet.

§. VI.

Imo licet feudistæ doceant filium succedere patri, ut heredem, nec feudum ab allodiali hereditate separari posse *II. F. XLV. II. F. L.*

ut

ut dicere possis factum patris, sub quo etiam non-factum seu non-usus juris quæsi comprehenditur, ubique præstari debere ab eodem. Nihilominus & circa filium quædam in jure feudali occurrunt, quæ eum separant ab heredibus aliis, juris communis. Nam 1) filius non tenetur ad solutionem aeris alieni a patre conflati, si feudum relinquat agnatis, & cum iis paciscatur, ut denuo a domino de feudo investiat. In qua specie hereditatem seu allodium libere repudiat, & novum beneficium sive feudum absque ullo onere solvendi patris debita consequitur: 2) pater non potest testamento suo filio vasallo onus inferre per *l. F. 8.* adeo ut nulla patris dispositio hic sit ullius efficacæ

de jure certe feudali communi *d. tx.*
 Vnde multo minus patri fas est fi-
 lium plane in feudo exheredem fa-
 cere, * ut passim feudistæ faten-
 tur. vid. RHEZ. BITSCH. ad *I. F. 8.*
 VVLTEJ. *I. F. c. 9.* ut nil dicamus,
 quod celebres Jcti, ut WESENBECK.
 in *æcon. Cod. ad L. VI. p. 27.* inve-
 hunt in *txx. II. F. 45. 51.* tanquam
 barbarum Longobardorum morem
 nimium redolentes, quasi contra na-
 turam sit, filium deteriori conditio-
 ne & loco esse, quam agnatos, quos
 retento feudo allodium repudiare
 posse, evidens est. Plane BESOLD-
 DVS, MYNSINGER, GAIL. GYL-
 MANN, quos adducit & sequitur
 MAIER. *p. 794. in jur. feud.* tra-
 dunt etiam filium feudum anti-
 quum ex pacto retinere, & heredi-
 tate

tate paterna abstinere posse. Atque secundum hanc sententiam pronunciari in camera imperiali. Igitur ex horum mente filius ex facto paterno non obstringitur, nec illud indistincte præstare jubetur.

* Dissentit quidem Cujacius ad *II. F. 45.* quasi pater filium excludere possit a feudo per indirectum, eo ipso dum ipsum exheredem esse jubet ab allodio. Nam in *d. 12.* filium non posse feudum & allodium separare. Ergo exheredem ab allodio esse etiam exheredem a feudo, consentiunt RITTERSHVS. *LI. 5. in jur. feud. Brit. sch. p. 639.* Sed hoc assertum aperte contradicit *I. F. 8.* quæ lex omne testamentum patris in feudo excludit.

§. VII.

Enimvero uti facile conceditur vasallum suo non-usu præjudicium creare non posse agnatis, quia hi feudum nullo modo habent ab ipso, ut proinde ipsorum causam non

magis deteriore[m] reddere possit, quam cujuscunq[ue] alius tertii, ita tamen aliud omnino de filiis dicendum. Hi enim respectu successio[n]is, & obligationis ex facto defuncti satis aperte secernuntur in textibus juris feudalis communis. Accedit quod agnatus non succedat proxime defuncto, sed primo acquirenti, & ex illius pacto; filius autem succedat patri suo defuncto, non primo acquirenti, alias v. c. a patruo excluderetur C V J A c. *ad II. F. 45.* Plures rationes conduxit & ad contraria respondit S T R V V E p. 488. *sequ. jur. feud.* Textus sunt in I. F. 8. §. *hoc quoque* I. F. 18. §. *si aliquis II. F. 9.* ex quibus aperte liquet, quod, quæ patris facto amissa sunt, amissa sint quamdiu durat ipsius

ipſius propago, & revocatio de-
 mum agnatis competat. Quod
 jus ex identitate rationis pariter &
 ad ea pertinet, quæ pater & avus
 non-ufu ſuo amiſerunt. Nam taci-
 ti idem jus regulariter eſſe ſolet,
 quod expreſſi. Itaque ſi filius non
 revocat feudum a patre expreſſe a-
 lienatum, nec revocat, quæ pater
 non-ufu alienavit, vel amiſit. Si-
 quidem jus quod pater non habet,
 in filium heredem tranſire nequit
*arg. l. 54. de R. I. dicitur vero filius
 heres patris l. f. 8. §. hæc quoque
 verſic. ſine herede maſculo & l. f. 13.
 verſic. ſine herede maſculo.*

§. VIII.

Sed cur, inquis, filius non tenetur
 ex facto patris in camera imperiali

in ea specie, ubi ab allodio abstinet. Resp. 1) olim hæc quæstio, an filius obligetur factio patris, fuit oppido controversa. Sane circa sensum textus *II. F. 45.* unde decisio inter alia petitur, quatuor fuere sententiæ, de quonam feudo, an hæreditario, an de feudo ex pacto & providentia, an de simpliciter sine heredum mentione concessio, an de alio loquatur. Auctores singulorum sectarum refert H. PISTOR *L. II. qu. II.* & dein FACHIN. *L. VII. cap. V.* nec non ROSENTHAL. *c. IX. concl. 69. sequ.* 2) Quondam de jure germanico pater non magis poterat sive allodium sive feudum alienare, vel de eo disponere, sine consensu filii, quam sine consensu agnatorum, confer. SCHILTER. *ad I. F.*

I. F. A. 329. 349. 358. Vnde facile
 quilibet videt, quare iudicio ca-
 merali se commendare potuerit do-
 ctrina, quod filius in feudo ex pa-
 cto & providentia non indiscrimi-
 natim stare teneatur factis paternis.
 Ceterum quod jus feudale commu-
 ne Longobardicum aliter sentiat,
 & quoque in hac specie filium alliget
 gestis a parente, nec II. F. 45.
 de feudo hereditario, verum de
 feudo ex pacto & providentia fit
 intelligendum, luculenter probavit
 H. PISTOR. *d. l.*

§. IX.

Quoties tamen de amissione ju-
 rium vasalli per non usum quaestio
 exurgit, eadem requisita accedere
 debent, quæ alias in genere in iure
 ad

ad amissionem juris quæsi requiruntur. Reducit numerum requiritorum ad IV. STRYK. *Vol. IV. diff. de Non-us. jur. quæs. c. II. I*) temporis lapsus 2) ut occasio utendi adfuerit 3) ut non usus sit totalis 4) ut b. f. adsit in altero, qui ex non-usu nostro jus sibi acquirere conatur. Circa ultimum distinguit, ut bonam fidem exigat in eo, qui simpliciter nostrum jus in nostro præscribere intendit, non autem in eo qui libertatem ex nostro non-usu servitutis nobis in ipsius fundo competentis recuperare allaborat, quasi hic libertati favendum contra servitutem. Nec aliter fere e canonistis WIESTNER *X. ad tit. de præscr.* Sed quorsum pertinet jus vassalli in feudo? Si de jure Longobardico quæ-

quæstio, jus hoc pertinet ad usum-
 fructum *II. F. 23. versic. hujus autem*
 adeoque videtur esse species servi-
 tutis in re cujus proprietas est apud
 dominum. Ut his positis conclu-
 deres: domino non opus esse b. f.
 propter dicta de favore libertatis.
 Interim cum feuda nobilium no-
 strorum sint ablata, & longe pro-
 pius ab allodio absint, quam bene-
 ficia Longobardorum data, ut pro-
 in feuda proprietatis nobis in Ger-
 mania commemorant GIPHANIUS
in I. F. & THVMERMVTHIVS ali-
 ud omnino tenendum.

§. X.

Ast quid dicendum de hac spe-
 cie non-usus: nobilis cujusdam
 majores investiti sunt a principe
 cum jurisdictione omnimoda civili

c

&

& criminali, vel ut nos: superiore
 & inferiore, repetita est vetus for-
 mula per omnes successores, &
 quotiescunque casus renovationis
 investituræ, sive principe, sive no-
 bili decedente contigit, literæ inve-
 stituræ locutæ sunt semper idem:
 mit Ober- und Erbgerichten, mit den
 Gerichten höhsten und niederen, item:
 mit Gerichte und Ungerichte. Vi-
 cissim nec nobilis noster, nec ma-
 jores ejus unquam usi sunt jurisdic-
 ctione superiori, sed si accidit in pa-
 go suo homines cædi, furta & ra-
 pinas committi, vel aliud crimen
 capite plectendum, aut corporis
 cruciatu coercendum patrari, de-
 linquentes non tantum permisit
 præfectis principis, sed aliquando
 ultro eosdem rogavit, ut prehen-
 derent,

derent, ac punirent facinorosos.
An hoc casu jurisdictio superior
non-usu amissa an adhuc nobili in
salvo?

§. XI.

Plura argumenta in utramque
partem hic se offerunt. Pro vasal-
lo adducipossunt 1) verba clara in-
vestituræ primæ diserte utriusque
jurisdictionis mentionem facientis,
& non tantum inferiorem, sed quo-
que superiorem comprehendentis.
Atqui ex prima concessionis for-
mula totum feudum, & omnia quæ
eidem adhærent jura æstimari de-
bent KLOCK. cum pluribus aliis
*III. consil. XLV. n. 75. II. Cons. XXIII.
n. 50.* Per eam dominus vasallo
sanctæ fidem facit de concedendis
& præstandis iis omnibus, quæ in

investituræ literis continentur 2) formulam hanc non tantum conspici in primæ investituræ, sed quoque plus vice simplici repeti in investiturarum sequentium instrumentis. Promissâ autem geminata, ut duplex vinculum, fortius ligare & obstringere promittentem. Adeo ut geminata promissâ a quibusdam comparentur juratis T V S C H. tom. IV. concil. 28. n. 50. cum geminatio plane tollat præsumptionem simulationis, & reddat efficax validumque promissum sine causa factum alias non valiturum. Idem n. 27. d. l. 3) Renovationem investituræ toties iisdem verbis impetratæ non tantum conservare jus vetus, sed idem quoque confirmare L V D W. p. 388. de divis. succ. feudal.

3

§ renovat. invest. Imo principem
 4) haud obscure jus, si quod ex
 non-usu Vasalli, aut aliis ejusdem
 factis consecutus est, iteratione an-
 tiquæ integræ formulæ, remittere,
 & jurisdictionem quam olim con-
 cessit omnimodam, in investituræ
 renovatione denuo largiri, aut re-
 staurare.

§. XII.

Deinde 5) licet ex non-usu, vel
 quod vasallus principis officialibus
 exercitium jurisdictionis, crimina-
 lis permiserit, aut illorum adjumen-
 tum imploraverit, argui possit, va-
 fallum jurisdictionem hanc amisis-
 se & principi, cujus procuratores
 sunt officiales, quasi reddidisse: at-
 tamen frustra hic videri disputari
 de consensu tacito vasalli ex conje-

eturis & factis demum eruendo, cum consensus principis investientis & vassalli investiti expressus, & perspicuis verbis declaratus satis abunde in contrarium adsit in literis investituræ mutuo datis & acceptis. Ut proinde 6) hic recurrant notissimæ regulæ juris: major vis est expressi quam taciti *l. non nunquam de C. & D.* & expressum facit cessare tacitum *l. cum ex filio §. filii de vulg. & pupill. substit. l. 2. C. de proc.* Accedere 7) quod verba investituræ non semel aut bis scripta, sed tot vicibus repetita non frustra posita censeri, verum ita exponi debeant, ut juris effectum producant. Cum finis utique verborum scriptorum sit, ut mentem scribentis, quid velit, quæ dare, quæ

quæ retinere malit, certo & fideliter indicent, non ut forte sint sine ratione sonus. Atqui si in nostra specie jurisdictio vasalli criminalis habenda est pro amissa, vel domino reddita, ultima verba formulæ, vel potius formularum repetitarum: mit den Obergerichten, aut hohisten Gerichten, aut mit den Ungerichten, in renovatione investituræ otiosa erunt & abundabunt. Plane 8) omnibus rite perpensis, nec temporis continuationem, nec bonam fidem, nec proinde non-usum præscriptione legali munitum hic a parte principis aut officialium allegari posse. Cum 9) a quavis investituræ renovatione semper nova periodus non-usus, vel remissionis facta factæ, cœperit, adeoque conti-

ti.

tinuitas temporis novis datis literis cum antiquæ formulæ reiteratione, interrupta fit. Neque vero contingere potuerit, ut bona, fides accesserit, dum principi ex iis ipsis literis, quas ignorare non potuit, satis constiterit de renovatione juris quondam concessi, nunc denuo solemni actu in memoriam revocati. Imo 10) vasallis in proposita specie nulla culpa, aut negligentia jurisdictionis suæ criminalis imputanda videtur, cum hi suis literis identidem renovatis innixi sint, & his tanquam certissimo munimento circumdati, se satis securos existima-
verint. Quibus 11) addi potest, quod si quis usumfructum habet, & sciens tantum usum usurpet in fundo, nihilominus integrum usum-
fru-

fructum retineat l. 20. *Vsusfr.*
quemad. amitt. Ex qua lege BRVNN.
 nominatim ad jurisdictionem in-
 fert, & quod utramque superiorem
 & inferiorem habens, etiam si tan-
 tum hanc exercuerit nihilominus
 utramque speciem retineat.

§. XIII.

Injuste igitur videntur agere of-
 ficiales principis, si vasallorum juri-
 bus per evidentissimum investituræ
 titulum acquisitis & renovatis, alle-
 gatis actibus suis in possessorio præ-
 judicare intendunt, cum potius, quo-
 niam per notoria jura per tituli pro-
 bationem petitorium terminetur,
 per hoc vero possessorium absorbe-
 atur, omisso possessorio in petitorio
 contra officiales & Præfectos sta-
 tim

tim pronuntiandum, quocunque tempore videatur. Competit enim Vasallo ex infeudationis instrumentis actio, ergo & exceptio* quæ nullo tempore præscribi videtur cum pleræque exceptiones sua natura sint perpetuæ, & quæ annua sunt ad agendum, regulariter perpetua maneat ad excipiendum, adeo ut perpetuo & semper etiam ad mille annos opponi possint. vid. W E S E N B E C. *V. I. conf.* 42. n. 25. 26. 27. tum quia per renovationem investituræ, renovata semper videtur exceptio. Nec in investituris verba improprie intelligi solent. Nec ubi de re denominata & designata constat, de denominatione instituta, disputandum. Nec opus conjecturis, ubi tenor dispositionis osten-

ostendit, qualis sit contractus. vid.
 MENOCH. *Conf.* 27. n. 1. & 2. sed
 potius res manet eadem, jus idem,
 vel si maxime nomina per tempo-
 rum decursum mutata sint & ob-
 soleta.

* Vnde Rex Borufforum in declaratione a. 1717. d.
 5. Jan. ad ordin. equ. Magdeburgicum: Die
 Lehn-Briefe bleiben/ gleich wie bisshero/ also auch
 ferne/ & in perpetuum ein beständiges Funda-
 ment zur Erweisung der zu den Gütern gehörigen
 Pertinenzien und Regalien.

§. XIV.

Ast recitatis rationibus Vasalli,
 aut vasallorum, non decet oblivisci
 argumentorum, quæ in specie a no-
 bis proposita principis causam tu-
 entur. Quæ maximi utique pon-
 deris videntur. Nam 1) in omni
 interpretatione attendi debent ini-

tio verba & partium dicta. Nec ab illis si clara & perspicua recedendum. conf. GROTI. *L. II. c. 16. de J. B. & P. PVFEND. VI. c. 12. J. N. & G.* Attamen 2) verborum non ea vis ac potestas est, ut rebus, actis, gestisque vim inferre ex non-ente ens, ex facto non-factum facere possint, ut recte animadvertit CVJACIUS *ad rubr. C. de pact.* Scilicet si summa est rerum factorumque evidentia, non tam videndum amplius est, quid partes dixerint, quæque verba adhibuerint, quam quid ab illis actum gestumque *arg. l. 15. §. 4. locut.* Quis enim 4) agros commodato datos diceret, de quibus per longissimum tempus quotannis pensio vel exacta, vel sponte soluta, ut in instru-

strumento primo negotium commodatum diceretur, & idem in sequentibus instrumentis repetitum foret. Vocatur 5) in legibus hoc genus interpretandi: interpretatio usualis, quæ claræ etiam literæ legum prævalet, utut lex nunquam verbis legislatoris expressis aut mutata sit, aut abrogata. Obtinet 6) eadem inter paciscentes. Nam & inter has usus, consuetudo pactorum verba exponunt, augent, & restringunt. *vid. l. 10. §. 1. Servit. quemadm. amitt.* Siquidem usus non tantum docet, quid hæctenus inter partes obtinuerit in præterito, sed quid etiam obtinere debeat in futurum. v. *GODDÆ. vol. III. Marpurg. consil. 33.* Dein 7) speciatim ex jure feudali constat, quod vasal-

lus consentiens, ut suum jus in ali-
 um transferatur, sive expresse con-
 senserit, sive per annum tacuerit
 tantum, illud amittat *I. F. V. II. F.*
26. §. Titius. Porro 8) obligatur
 Vasallus in quolibet investituræ a-
 ctu, ut quemadmodum a domino
 accipit literas investituræ, ita, huic
 reddat: literas reversales, in quibus
 domino ostendit, quas res & quæ
 jura possidet, & quæ non possidet.
 Vnde etiam: *der Lebens Revers, das*
Gegen-Bekantniß synonyma sunt.
 Vid. SCHOPP. *jur feud. p. 509.* RVDIN-
 GER. *cent. IV. obs. 33.* WEHNER.
v. Revers. SCHILT. *ad I. F. A. p.*
207. Finis 9) reversalium harum
 esse dicitur, ut probent, quid Va-
 fallo datum, quid non datum & ut
 inde possint decidi controversiæ de
 feu-

feudis & illorum pertinentiis ROSENTHAL. VI. 67. RITTERSH. II. l. 43. *jur. feud.* SCHOPP. p. 10. d. 1. Imo ut sint confessionis loco, quod Vasallus præsentis jurium suorum possessione contentus sit, nec plura desideret. Ergo 10) cum hæc omnia sciat, vel scire debeat Vasallus, ipse est, ut si tempore renovationis investituræ de edendis reversalibus dies instat, ipse fideliter domino indicet, quæ sorte ex iis, quorum in literis investituræ mentio fit, ipsi defint, sive apud dominum, sive apud alium existant, petatque dominum, ut ipsum defendat, & ipsi amissa recuperanda curet, vel ipse restituat. Horum 11) si nihil facit, si præsentis sua possessione contentus est, si nihil a domino de-

defiderat, haud obscure juribus alias quæsitis renunciat, & eadem tacite derelinquere videtur.

§. XV.

Porro verum quidem est, quod ex literis investituræ judicandum sit de feudo, sed judicandum tamen non est ex solis investituræ literis, verum simul ad utrum ad observantiam, ad gesta & acta per diuturnum tempus inter dominum & Vassallum simul oculus adjiciendus est, ut vel exempla investiturarum imperii docent V. c. præsul Herbi-
polensis diserte investitur de Ducatu Franconico, principes Schwarz-
burgenses, de axiomate: der vier
Reichs-Graffen, præsul Spirensis:
mit dem Grundrühr-Recht, verum quo-

quousque effectus horum verborum porrigatur non ex investituræ literis, sed ex usu, observantia gestisque in imperio discendum est. Imo esto : non exercentem usufructum, sed ulum, si scit jus suum, usufructum retinere. Nihilominus hoc tantum eo pertinet, si non adsit alius, qui occupet, vel utatur, præscribat.

§. XVI.

Præmissis his generalioribus ad specialiore commentationem de formula investituræ mit **Nicht und Ungericht** pergamus, initio dispecturi diligentius, quid per voculam **Nicht** indigitetur ac significetur. Sunt qui arbitrantur per vocem **Nicht** vel **Gericht**, absque ulla alia additione ulteriorem concessionem

E

juris-

jurisdictionis omnimodam crimina-
 lis scilicet & civilis comprehendi
 cum nulla jurisdictionis species exi-
 matur. Vid. *Dorff- und Land-Recht*
Res. 7. §. 8. ibique citatos, it. Do-
 ctissimi Domini BILDERBECKERu-
 ditissimam deductionem jurisdic-
 tionis Abbatae St. Mich. Luneburg.
pag. 47. ibique allegatos. Imprimis
 ita statuit Dn. STRYKIVS *in*
diss. de jurisd. circumsept. a. Nos qui-
 dem hoc asserere nolumus, cum hic
 de re maximi momenti agatur quae
 expressam concessionem requirit.
 Sed per eam jurisdictionem proprie-
 fic dictam, & cognitionem in civili-
 bus solummodo concessam affirma-
 mus *vid. mot. act. Dorff- und Land-R. l. c.*
ibique allegat. quibus add. SCHILTER.
in Praxi jur. rom. Ex. 6. §. 10.

*Do-

Docuit quidem Wesenb. Gerichte in genere continere etiam : die Ober-Gerichte / sed hoc tantum defendi potest, e more regionis v. c. Hassiæ, ut recte observavit HERT. in opusc.

§. XVII.

Ad hanc jurisdictionis speciem pertinent causæ civiles & pecuniariae, & vocatur, vulgo : die Erb-Gerichte, Nieder-Gerichte, Unter-Gerichte, SCHOTTEL. in antiq. germ. jurib. c. 7. §. 4. & 5. quæ jurisdictionis species apud Romanos mixtum imperium audit, & cognitionem in causis civilibus in se continet, non vero jus multandi & puniendi, si calum excipias, ubi ad tuendam jurisdictionem civilem contra contumaces pœna infligitur. L. f. C. de offic. ejus cui mand. Jurisd. STRVV. synt. civ. tit. de Jurisd. STRYCK. V.

*M. ff. l. 2. tit. 1. §. 8. ibique allegat
Respons.*

§. XVIII.

Jus Saxonicum de hac jurisdictionis specie vulgo, von den Erb-Gerichten, ita disponit: Was aber kleinere und geringere Fälle sind, die sollen in die Erb-Gerichte gereicht, und durch dieselbigen gestraffet und gerechtfertiget werden, oder nemlich Haar rauffen, Schläge die nicht tödtlich sind, noch Lähmde bringen, daraus auch keine Wunde wird, als braun und blau, Nasenbluten, Maulschellen, Zahnbluten, so die nicht wackeln zc. und alle bürgerliche Sachen die nicht von peinlichen Sachen herfließen, als Schuld, Gülde, Schäden, Pfändung zc. Vid. pluribus CARPZ. *Pr. crimin. q. 109.* ibique alleg. Resp. Lipsiens.

§. XIX.

§. XIX.

Secundum constitutiones Cellenses res expeditissima est, quod Vasallo mit Nicht oder Gericht simpliciter investito, cognitio in causis civilibus competat. Sed cum hac jurisdictio inferior juxta leges Provinciales Cellenses & observantiam subdistinguat in jurisdictionem proprie sic dictam & Pfahl und Zaun-Gerichte, *conf. resol. den Lüneburg. Landsch. ertheilet 1686. & 1695.* ubi prolixius de his omnibus, Vasallus mit Nicht oder Gericht (sunt enim æquipollentia) investitus utique omnibus pagi locis & extra pagum exercere jurisdictionem in causis civilibus poterit, e diverso exercitium der Pfahl oder Zaun-Gerichte, ad certos casus est restrictum &

extra domos, curias & sæpem extendi non debet. Dicitur inde hæc jurisdictionis species, circumsepta, de qua erudite agit B. STRYCK. in *dist. jam allegata, quæ exstat in vol. I. disput.*

§. XX.

Diximus in §. præcedenti, in terris Cellensibus Vasallo jurisdictione inferiori investito extra & intra pagum cognitionem competere. Sunt hæc extra omnem dubitationis aleam posita. Per dispositionem juris communis accessorium ejusdem juris est cum re principali *arg. c. 42. de Reg. Jur. in 6.* Jam vero cum pagus & eo pertinentes agri, prata & regiones in separabiliter invicem sint connexæ, ejusdem erunt juris. *Conf. STRYCK. V. M. ff. tit. de Jurisd.*

visd. §. 20. ubi casum in terminis a facultate Jurid. Francof. ita decisum invenies. Concedens enim locum omnia loco cohærentia concedere videtur. LVD. ROM. *Cons.* 444. n. 7. Quoad praxin & leges Provinciales Cellenses omni dubio ea quæ diximus carebunt, id quod ex sequentibus apparebit. Per Recessus Provinciales omnibus Nobilibus competunt, die *Binnen-oder Pfahlgerichte*, quapropter expressa per litteras investituræ concessione, hic non opus est. Hinc qui jurisdictione investitus, utique plus juris habet, atque jurisdictione per omnes agros & terras pagi gaudet, id quod expresse statutum in *Rescript. Regim. Cell. de 1695.* ubi in §. 3. claris verbis disposita leguntur: *Das ein mit den*

den Niedergerichten verfehener von Adel die execution des Judicats außser den Höfen bewerkstelligen könne. Quid per hoc indicat aliud? quam exercitium jurisdictionis in hortis pratis & agris extra pagum fitis. Conferantur verba Resol. de 1682. §. 3. ubi: Das diejenige welche nur die Pfahlgerichte hätten sich der Feldgerichte zu enthalten, ex quo prono alveo per argumentum a contrario fluit, eos quibus plus per investituras concessum, & quibus mixtum imperium f. jurisdictio inferior, simpliciter competit, utique ad illius exercitium extra pagi fines fundatam habere intentionem. *Add. vers.* 2. §. 10. dictæ resolutiones de 1682. ubi: Diejenige, darüber denen vom Adel allein die Pfahlgerichte concedi-
ret

ret sind, also die Gerichte auf denen
 Strassen und Feldmarken unserer Ant-
 tern verbleiben &c. ex quo infertur:
 Eos solummodo quorum jurisdictio
 est expressa lege, alioque jure cir-
 cumsepta ab exercitio der Feldge-
 richte excludi, plenaria vero jurisdi-
 ctione gaudentes, utique eam etiam
 extra pagum posse exercere.

§. XXI.

Quæ de Jurisdictione inferiore,
 jurisdictioni circumseptæ contra di-
 stincta diximus, quod ad omnes ter-
 ras pago incorporatas extendatur,
 ea omni plane dubio destituuntur,
 si adjecta est litteris investituræ
 clausula: binnen und buten, cum per
 illud Jurisdictio circumsepta, die
 Pfahl und Zaungerichte, per hoc die
 F Straf

Strassen und Feldgerichte significen-
 tur. Adeoque formula, quæ alicu-
 bi occurrit: Belehnen sie in Macht
 dieses Briefes mit nachbeschriebenen
 Gütern bey Nahmen zc. & paulo post:
 Das ganze Dorff N. mit dem Kirchen-
 Lehn, Rieht und Ungericht, und den
 Zehnten, binnem und butem, merum
 & mixtum imperium intra & extra
 pagum sat opinabiliter comprehen-
 dit. Cum ex ratione in antece-
 dentibus allata, quod restrictio ju-
 risdictionis simpliciter datæ non sit
 præsumenda, tum quod per copu-
 lam: &, species præcedentes con-
 jungantur. Ergo subsequentiã decla-
 rant, quomodo præcedentiã debe-
 ant intelligi, & quia subsequentiã
 clara, sine dubio præcedentiã ex iis
 declarantur. Copula etiam interpo-
 sita,

sita, ea quæ disposita sunt copulative non disjunctive intelligi debere videntur. HONDED. *vol. I. conf. 2. n. 7.* Ceterum: verba *Nicht & Un- gericht* per copulam & cum decimis connectuntur, & his antecedentibus, verba *binnen und buten* generaliter subjiciuntur. Quin imo ex aliis investituris apparet secundum stylum antiquorum temporum hæc verba maxime in usu, & in collatione jurisdictionis adhibita fuisse. Nam ita fluunt litteræ investituræ nobilibus de Bartensleben 1553. concessæ: *dem höchsten und niedersten Gerichte binnen und buten Thuns.* Conf. BILDERBECK *in Deduct. contra Regalitatem juris venandi in app. sub num. 18. lit. a.* ubi extractus harum Investituræ litterarum.

§. XXII.

Alias in formulis investituræ formula: das ganze Dorff mit den Gerichten &c. pariter inferre videtur Jurisdictionem extra rusticorum habitacula, ad agros se extendere. Verbum enim ganz in jure totum, quod sine diminutione est, indicat ideoque dicitur: integrum, cui nulla pars deest. WEHN. *in obs. pract. voc. ganz* BESOLD *in thes. pract. sub voce ganz* Unde *sec. L. I. ff. de orig. jur.* in omnibus rebus animadvertendum, id perfectum & totum esse, quod ex omnibus suis partibus constat, & dictio: totum, comprehendit quæcunque ad rem pertinent. GRATIAN. *Decis. Maret. 47. n. 24.* Conferantur etiam quæ habet Gratianus *discept. forens. c. 460. n. 73. c. 335. n. 15.*

&

& non potest dici completum seu totum cui adhuc aliquid deest. *MODEST. PIST. Part. 3. quæst. 114.* Et uno toto translato censentur translatae omnes ejus partes. *MENOCH. de præf. lib. 3. præf. 97. n. 10.* Quis igitur dubitaret per verbum *das ganze Dorff* regionem, tractum, ditionem, territorium, districtum, agrum & marcam significari?

§. XXIII.

Præterea certum est ex litteris investiturae, per præmissa generaliora, controversias circa feuda præcipue decidendas esse, & absque earum restrictione, vel etiam extensione verba prout sonant regulariter accipere & interpretari oportet, *ROSENTHAL. de feud. c. 1.*

concl. 12. GAIL. *obs.* 50. n. 15. etiam-
 si verba investituræ naturæ feudi &
 consuetudini feudorum refragen-
 tur. LVD. SCHRAD. *de feud. part.*
 2. c. 5. n. 30. MATTH. de AFFLICT.
decis. Neap. 265. n. 103. Itaque nul-
 lus dubito asserere; quin Vasallus
 contra ipsam contrariam possessio-
 nem officialium in petitorio debeat
 obtinere, si hi forte alicubi, contra
 jus investituræ certum, de facto a-
 ctus turbativos exercuerint. Vim
 enim faciunt, quod non finunt pos-
 sidentem eo, quod possidet uti arbi-
 trario suo, faciendo quid per quod
 liberam possessionem alteri non re-
 linquunt per *L. II. ff. de vi & vi ar-*
mata.

§. XXIV.

Porro Jurisdictio per Investitu-
 ram

ram Vasallo concessa, privative non
 cumulative a Domino Directo in
 Vasallum collata est, ita ut Domi-
 nus Directus, qui præter jus supe-
 rioritatis, regalia & recognitionis
 jura, nil sibi reservavit, concurrere
 non possit, nec ipsi, aut ejus officia-
 libus liceat Vasallum in jurisdic-
 tionis exercitio impedire, quod contra
 naturam feudi foret, utpote qua u-
 tile dominium omne transit a Do-
 mino in Vasallum, directo solo pe-
 nes Dominum remanente. FRANZK.
lib. I. Resol. 18. n. 7. & 8. conf. WE-
 SENB. *Const. 95. n. 29.* Quem enim
 de evictione tenet actio, eum a-
 gentem multo magis repellit exce-
 ptio *L. vindicantem 17. ff. de Evict.*
 E qui in alterum jus suum transtu-
 lit, tacite ei renunciassè utique præ-
 sumen-

sumendus est. Leg. Dorff und Land R.
ref. 7. §. 9. ubi prolixius deducta
hæc invenies.

§. XXVI.

Pergamus ad alteram dissertatio-
nis partem, quæ vocula: **Ungericht**
absolvitur. Indicari per eam supe-
riorem vel criminalem jurisdic-
tionem, quando pœna concernit amis-
sionem vitæ, amputationem manus,
aut alterius membri, notissimum est.
Nominantur quippe in Jure Saxoni-
co quævis delicta & maleficia **Un-
gericht***, ut evidenter ex WEICHBILD.
Saxon. constat: vier Sachen sind ei-
gentlich die Ungericht, recht genannt
werden, als Mord, Dieberey, Raub,
Nothzucht &c. Conf. STEPHANI de Ju-
risd. l. I. c. 33. n. 75. COLER. decis. 107.
n. 79. WEHN. obs. pract. voce Gericht.

MEIN-

MEINDERS *de judic. cent. in addit. ad cap. 6. p. 294.* LOBEL. *Sachsen-Spiegel lib. I. art. 67. 68. l. 2. art. 10. art. 16. p. 465. 498. 499. 539.*

* Ungericht/ idem quod : ungerade/unrecht/unrichtig/ seu quod recedit a regula, sive delictum. Late summum dividebatur in das hohe Ungericht/ da das Verbrechen an Haut und Haar gieng/ und in das schlechte Ungericht/ so geringe gestraffet wurde. Item : in das übernächlige Ungericht / und die handhaffte That/ oder frische That. Ibi accusatio fiebat, mit Geschrey und Gerüffte/ ad bannum, hic autem non æque. Dein in genere observandum : Das bey allen Ungerichtendie Klage binnen Jahr und Tag geschehen musse/sonsten war sie præscribirt. Loca juris Saxonici vid. in Repertorio ad *Spec. Sax. & ad Weichbild.*

§. XXVI.

Verbum hoc Ungericht etiam olim in terris Brunsvicensibus in usu fuisse, eandemque habuisse significationem neminem nisi historiarum ignarum potest latere. Erant quippe terræ hæ Saxonici juris iisdemque

G

que

que, utpote Saxoniae pars, legibus utebantur. Quæ deinde etiam, licet translato a Friderico II. Imperatore, hoc ducatu in Ottonem Puerum dictum Henrici Leonis Nepotem, nihilominus manserunt usque ad Seculum XVI. ubi paulatim in desuetudinem abierunt. *CONRING. de Orig. Jur. Germ. c. 32. p. 206. ENGELBR. Specimen Jur. Br. Luneb. §. 16. p. 59.*

§. XXVII.

Sed disquirendum adhuc erit: An officialium contraria possessio vel quasi titulo carens juri privilegiorum nobilium possit præjudicare? Id quod negamus per sequentia. Denim constat regulariter omnibus investigationis instrumentis insertam esse clausulam: *So wollen wir und unser*

re

re Nachkommen ꝛc. aller der verliehenen Güter und Gerechtigkeiten bekenniger Herr und während seyn, so oft dasselbe von uns erfordert wird, und wir als Lehns-Herr das zu rechte schuldig seyn, ohne einige Einrede, Behelff oder Gesehrde ꝛc. 2) Exstat Recessus Provincialis Friderici gloriosiss. memoriae de anno 1471. Vbi inter alia Nobilibus terrarum Cellensium & quidem art. 5. antiquiora privilegia ita confirmat: Quapropter etiam privilegiorum renovatio & confirmatio quoties jure exigitur ipsis haud erit deneganda, addito: **D**es schollen se sich daran nicht versümen noch verschwiegen können. Quid per hoc indicatur aliud, quam salva & illibata manere, concessa Nobilium jura, nec mox negligentia, aut

silentio amitti si vel maxime exer-
 citium ad alios pervenerit. Impri-
 mis notatu dignissima sunt 3) verba
 ea, per quæ Serenissimi Duces Cel-
 lenses præstitis homagiis Nobilium
 Privilegia nunquam non vindica-
 runt & corroborarunt. Und gebieten
 allen und jeden unsern ꝛ. die Ritter-
 schafft ꝛ. an ihren Privilegien, Gericht
 und Rechtigkeiten nicht zu hindern.
 Quæ habet jam citatus DN. BILDERB.
 l. c. p. 98. 99. ubi brevitatis studio
 benevolum Lectorem remittimus.
 Tandem 4) de non usu & præscri-
 ptione, quid senserit in specie sin-
 gulari ad se devoluta supremus pro-
 vocationum senatus Cellensis, do-
 cet sententia n. 69. in Beylagen ap.
 BILDERBECK d.l.

§. XXVIII.

§. XXVIII.

Paucis adhuc videndum, quid obtineat, si Vasallus jurisdictione criminali investitus signa * jurisdictionis haud habeat? Sane cum secundum *l. 2. ff. de jurisd.* ei cui jurisdictionis concessa est, omnia concessa sint, sine quibus jurisdictionis exerceri nequit, consequenter furcæ vel patibuli erectio ad merum imperium pertineat secund. *BOCER. de jurisd. c. 10. n. 10.* add. *ZIERITZ. ad Const. Crimin. art. 216.* non video, quid obstet, quo minus Vasallus signa jurisdictionis erigere possit, cum alias concessio meri imperii per litteras investiturae facta effectu suo careret.

* Obergerichte/ Bluthbann/ Zenth/ Freys/ höhiste Gerichte / Halsgerichte Malefizische Obrigkeit sunt unum & idem in formulis clientelaribus. Aliquando formula est proluxior ut in Lehnbriefe Leopoldi ducis vor dem Abt zu Mönchroth a. 1619. die Malefizgerichte / Pranger / Stock / Galgen / Haupt- und Halsgerichte anzulegen. item in literis Hans Reniers Caroli V. de a. 1530. nicht allein / eine gemeine jurisdiction und Gerichtszwang / sondern hohe und niedere Gerichte gegeben / ein Halsgerichte / Stock und Galgen aufzurichten / und den Bann daselbst über das Blut zu richten. Aliquando paucis: mit dem Hals-Obre- und Untergerichte ut in literis Ferdinandi

nandi præfulis Hildeſ. a. 1649. Jobſt Hilmar Kniggen datis. Vel ut Coloniensis electoris: mit aller **Obrigteit** vid. literas Dn. de Gymnich Cent. i. Kruntſtab n. 67. anno 1548. acceptas. Breviſſimo verbo mit der **Zenth** ut in literis Præfulum Franconia, Vnde non reſpiciendum ad formulæ brevitatem, aut prolixitatem, ſed ad uſum curiæ feudalis, & ipſa rerum argumenta.

§. XXIX.

Et hæc ſunt, B. L. quæ tum temporis anguſtia, tum alii labores feſtinante mihi calamo delibare permiferunt. Cumque materia de quibus paucis diſſeruiimus amplum dicendi campum ſuppeditet, & majus otium poſtulet, ſi Deus vitam & valetudinem conceſſerit, reliqua ſecundis curis uberius expediamus. Interim ſi quæ non admodum concinne dicta ſunt, facile me impetraturum veniam conſido, quod non tam verborum quam rerum & perſpicuitatis rationem habuerim.

T A N T V M.

COROLLARIA

- I. Sapiens ARVMEI *Disp. feud. §. 18.* dictum est: *facilius mulierent ad regimen publicum, quam ad domesticum admittendam esse.*
- II. Feuda hodie in imperio nostro non sunt amplius vera feuda.
- III. Feudorum oblatorum origo a malo est.
- IV. Recte & bene olim II, F. LX-LV. feuda, nulla præscriptione obstante, non mutare licbat in allodium: hodie autem idem nec bene nec rectè docetur.
- V. Filius tenetur servare datam a patre expectantiam, quodcumque sit feudum. Licet dissentiat Struve c. VII. *aph. 12. I. Feudal,*
- VI. Crescentibus delictis exasperandas esse pœnas tam facile negatur, quam affirmatur.
- VII. Retorsio injuriarum potest dici imprudens contra injurias remedium, potest etiam dici remedium prudens.
- VIII. Falsum est. quod injuste nobis injurias dicentes nobis non possint auferre honorem nostrum. Licet ita communiter DD.
- IX. Qui rem suam per vim defendit, etiam cum cæde invadentis, non peccat in famosam l. 135. de R. I. *Non est singulis concedendum, quod per magistratum fieri debet, ut detur occasio majoris tumultus.*
- X. In pœnis decernendis iudex non semper argumentari debet: ubi definitio criminis: ibi definitum, ibique infligenda factò ad quod v. c. definitio furtis quadrat, furti pœna.
- XI. Falsum est, quod in jure majus & minus, non variant speciem.
- XII. Doctrina de ratione sub fide captivanda non est theologis propria, sed in statu civitatis omnibus facultatibus & ordinibus communis. Ita enim TERENTIUS *ap. TACIT. VI. c. 8. annal.* ad Cæsarem: *non est nostrum estimare, quem supra ceteros, & quibus de causis extollas. TIBI RERVM summum JUDICIUM DII dederunt, nobis obsequii GLORIA relicta est.*
- XIII. Auf eine Eügen gehört eine Maulschelle, est proverbium justum & piun. Licet illud non intellexerint MOLLER. 635. f. ad *conflii. Sax.* nec BESOLD. verb. *Maulschelle,* nec HERT. in *proœm. Vol. II. tom. III. p. 565.* nec Cz. *qv. XCVII. n. 411.* & sensum illius perperam ultra Alpes qualiverint, quem in media Germania invenire debebant.

H

CAN-

CANDIDATO SVO SELECTÆ ERVDITIONIS
V I R O
MICHAELI GOTTLIEB. VERMEHREN

SALVTEM ET OFFICIA DICIT

D. JO. PAVLLVS KRESS

DISSERTATIONIS PRÆSES.

LAudo operam & industriam TVAM, quod eam circa argumentum juris germanici occupare & de rebus ad jura feudalia, atque jurisdictionem spectantibus disserere TIBI placuerit. Vel de sola jurisdictione vere dici potest, ut quondam de ORESTE: scriptus & a tergo, nec dum finitus Orestes. Sive Romanam, sive Germanicam circumspeciamus. Nec circa hanc nihil aliorum industrie reliquit SCHOTTELIVS noster. Vbi enim in illo de: VNGEWORDE, vel WITZIGGEDING, vel OVERBAV, de quibus in scriptis inter Electorem & civitatem coloniensem, vel de: SEMNER-AMMT, quod apud Mohbusinos occurrit. Verum de his disquirere jam animus non est, sed TIBI gratulari promeritos in jure nostro summos honores, quibus TE in examinibus DIGNVM, in exercitatione forensi autem jam per plures annos redidisti DIGNISSIMVM. Apprecor TIBI priscum illud: FELICITER prosperosque rerum successus perpetuos, præcipue apud inclytam rempublicam avide reditum TVVM expectantem LVBECENSEM.

Per scriptum in Academia Julia MDCCXXX.
die Martii XVIII.

AM.

AMPLISSIMO ET PRÆSTANTISSIMO VIRO
MICHAELI GOTTLIEB VERMEHREN
Summorum in Jurisprudentia honorum
Candidato dignissimo,

S. P. D.

JOH. LAURENTIVS MOSHEMIVS

*E*St, quod TIBI debeo, Vir Ornatissime. Tantam mihi voluptatem attulit his diebus colloquium TVVM, quantam ex paucorum collegi sermonibus, ex quo peregrino sole caleo. Omnia mihi una revocasti in memoriam, quorum nunquam sine delectatione recordantur homines, patriam carissimam, primos iuventutis annos, stadium scholasticum, patronos, amicos, commilitones, & in his fratres TVOS, quibus olim familiariter usus sum, quum humanioribus litteris imbueremur. Nihil horum est, in cuius mentione parum suaviter acquieverim. Recreasset me oratio TVA si multo etiam minus condimenti habuisset, quam habuit, nec insigni oris & morum suavitate temperata fuisset. Itaque statim post discessum TVVM cogitare cepti, num qua ratione meam TIBI vicissim voluntatem testari possem. Non diu me deliberare passa est TVI ad nos adventus causa. Accessisti hanc Academiam, ut privatis publicisque documentis dignum TE illis esse titulis doceas, quibus nihil majus Jurisprudentia largitur. Probasti jam virtutem ac eruditionem inchoo Jurisconsultorum ordini: & nunc publica TIBI arena sternitur, ex qua victoriam, una cum premio victoriae, referas. Igitur cupide hanc occasionem arripui, honoresque novos, quos cunctis plaudentibus consequeris, votis meis dedicandos esse TIBI duxi. Accipe, Vir præstantissime, hoc quicquid est officii, neque securus, ac animi optime TIBI cupientis testimonium, interpretare. Fruere jam diutissime honoribus, quibus propediem ornaberis, saluus, incohemis, divinoque adversus omnes malorum insidias munitus patrocinio. Fausta TIBI quævis ingenium, doctrina, virtus & prudentia pollicentur: plura etiam celestis spondere videtur providentia, quæ rebus TVIS præclare adhuc consulerit: Rata precor, sint hæc omnia patriæque meæ multos annos fureconsulto in TE utatur, omnibus illis rebus florentissimo, quibus humana continetur felicitas. Ita vale, Vir præstantissime, veteresque commilitones meos, quorum aliquos sacram, aliquos publicam rem Lubecensium egregie hodie tueri non ignoras, officiose ex me salutem Dabam in Academia Julia die XIII. Mart. MDCCXXX.

H 2

AM-

VIRO
NOBILISSIMO, CONSVLTISSIMO, AMPLISSIMO
MICHAELI GOTTLIEB VERMEHREN

Supremorum in iure honorum candidato dignissimo

S. P.

CHRISTIANVS MÜNDENIVS.

Pietatem parentum diuina ope ac gubernatione summam liberis felicitatem parere, cum plurima omnis aevi exempla comprobant, cum familia Vermehriana luculentissime demonstrat. Haec ex Baranis oriunda, solum quidem solius verae religionis studio vertere coacta fuit; diuino tamen nutu Stadam primum, deinde Lubecam translata, et pietate parentum floruit, & vtilitate fructuque pietatis in liberos redundante. In primis memoria piissimi PARENTIS TVI, VIR PRAESTANTISSIME, mihi potissimum celebranda est, qui grauissimo Pastoris Aegidiani apud Lubecenses munere ea dexteritate, eruditio- ne, fide ac pietate defunctus est, vt in eruditi, pii, bonique pastoris exem- plum merito proponi queat. Quem triumphante Lutheranismus in ecclesia militante triumphum egerit, nemini nostratum obscurum esse potest, et, quotquot veritatem non prorsus contemnunt, triumphanti tota mente applaudunt. Iam parentis in coelo triumphantis piete- rem vberimos liberis afferre fructus, et prosperitatem familiae Ver- mehrianae in dies augeri, mirum videri potest nemini. Vnicam TVAM sororem maxime reuerendo Dno. IOANNI RITTERO, Pastori Petrino moritissimo, amico & condiscipulo quondam meo dulcissimo; matrimo- nio coniunctam, fratresque TVOS exoptatissima frui felicitate, tam gra- tum mihi cognitum fuit, quam quod gratissimum. Et quanta persusus sim laetitia, cum de TVIS ipsius rebus certior factus, caelesti fauore omni ex voto succedentibus, verbis exprimere non possum. Prospera autem for- tuna, diuinitus tibi adiuncta, ne sine honore utaris, titulos, quos iu- ris prudentia impertit, summos ab inlyto Iureconsultorum nostrorum ordine nunc rite TVO que merito consequeris. De honoribus itaque doctoralibus, quibus IVLIA nostra TE condecorat, non possum, quin TIBI ex animo gratuler, vique in florantissima republica Lubecensi ex sententia cum TVIS floreas quam diutissime, precor. Dab. Helmast. d. XVIII. Mart. 1700ccxxx.

Qui

Qui studiis doctum munivit pectus, & artes
Hauit ab egregiis nocte dieque libris;
Ipsi promeritos tandem fert Pallas honores,
Dignum laude virum Cynthus ipse colit.
Gratulor ergo Tibi, vir Consultissime, laurum,
Quam Tibi, diua hodie darque dicatque Themis.

*His consultissimo Dn. Candidato, cum
voto omnigenæ felicitatis adplaudit*

JOHANN WILHELM GOEBEL.
J.V.D. ejusdemque P.P.O.

Exburfandi artem dixit discrimina legum
Italus; huic omnis venalis splendida Roma.
Artes, non fraudes, legi, cui jura sacrata;
Juscula dum sapiunt, coquus hic sua munia obivit.
Si valet, hoc legis, facies ex pulice cervum;
Si valet, hæc lex est, filices fient tibi gemmæ:
Ex cancro pardus, cur non lepus audiat ursus?
Ex panno forfex, cur non ex forfice pannus?
Ut libet atque placet, coquus & sua juscula condit.
Vir gravis & prudens, cui legum lustra videre
Contigit, ut latebras nosset, Ty linceus audis,
Esque animo recto, dictabis carmina consul.

Jurium curate conscio
DOCTORI VERMEHREN,
*suo ex proavis civi amplos auguratus in
patria honores scr.*

HERMANNVS von der Hardt.
Academiæ Juliæ Senior, & Præpos.
Mariæberg.

Doctoris titulos & summos iuris honores
Dum, Fautor dilecte, capis, dum Iulia plaustrum
Personat, Astrææ cunctim venerata decorem;
Castalides meritum nostræ tibi solvere pignus

H 3

Suffici-

Suscipiunt, fidum queis tentant gaudia pectus
Tequemet augurio fausto comitantur euntem.
Augurium Numen summum votumque secundet
Innumera vt semper vias ratione beatus.

In memoria fauorisque tesseram p.

JO. GERARDVS WAGNER.

Helmstad. Med. Cult.

Ingenium, Cognate, tibi non turpiter hirtum,
Sed studiis aptum, Pallas amica dedit.
Artibus hoc multis Themis ingeniosa polivit,
Indidit & mores blanda Minerva probos.
Hinc jam præclaro te Julia maecat honore,
Magnum Doctoris dans tibi sponte decus,
Præcipuum vero tribuet tibi podus honoris
Patria, consiliis fulsa aliquando Tuis.

*Pauca hæc gratulante calamo Cognato suo per-
dilecto ac Fauori estimatissimo adscripsit*

FRIDERICVS TADDELL.

Rostoch. Megapolitan. Opp.

CArminis ob cultum tibi cingere tempora lauro,
Ante annos statuit plures arguta Thalia.
At vetuit numen Themidos sanctumque potensque.
Cur alius, soli mihi qui debetur, honorem,
Inquit, præripiet, nec cuique suum tribuetur ?
Hunc ego VERMEHREN dignis augebo brabeis
Sola, Virum clarum, iustum iustique peritum.
Tempus adest, quo decretum venerabile numen
Exsequitur. Factum iustum laudantque probantque
Cognita queis tua sunt merita, & gratantur ouantes.
Hicce meum vt plausum jungam patiaris, Amice:
Augeat ipse Deus tibi nunc fortunam & honores.

*Hocce debitæ obseruantiaæ monumentum Viro
Amplissimo atque Consultissimo*

MICHAELI GOTTLIEB VERMEHREN

*summa cum laude summos in vitroque jure bo-
nores capeßenti gratulabundus posuit*

JVLIVS CAROLVS SCHLAEGER

Hannouer. Philol. Cult.

MAn hält gewis mit Recht den aker Ehren wehr/
Der seiner Eltern Ruhm durch sich hat fortgesetzt/
Wer aber selbigen noch über das vermehret/
Der wird von jederman gedoppelt hoch geschätzt:
DEIN Vater zierete der Göttes Lehrer Orden
DU bist im Höhern Grad der Themis Priester worden.

Wie hoch hats nicht bereits DEIN Wiß und Fleiß gebracht !
DU hast den Preis davor anjeko angenommen/
Wer weiß was DIR das Glück noch weiter zugebacht?
Ich wünsche daß dis auch mag zur Erfüllung kommen/
Daß von DIR jederman durch viele Jahre höre/
Wie sich DEIN Glück und Ruhm beständiglich vermehre.

Hiermit gratuliret Ibro Hochedelgeb. dem Herrn
Doctorando, und empfehlet sich Dero Gewo-
genheit

A. E. H. BOSSE S. L. Cult.

EXimios VIR CLARE, Themis perspexerat ausus,
Quis perscrutaris jura severa fori.
Viderat arcanos sanctarum solvere legum
Vt nodos mira dexteritate queas:
Justitiæ ut scite fontes aperire salubres.
Et vastos possit lingua diserta sinus:
Vtique bonas semper Sophiæ rapiatur ad artes.
Ingenium nisu fervidiorè TVVM.
Hinc attonlebat vocem: quis debita factis
Præmia tam claris rite negare potest?
Tantum testis, fas est, Themis ipsa, laborem
Cæsareo ut doctum cingat honore caput.
Ergo meas hodie, VIR PRAESTANS accipe laudes,
Quas solida Legum cognitione meres.
Et quæ jam dono TIBI pilea, signa futuræ
Laudis majoris non dubitanda putes.

Tenui hoc carmine TIBI debitos jam diu Tuo
ingenio Tuæque doctrina honores propediem
consecuturo meam observantiam, de præ-
senti dignitate latitiam, de futuris. autem
Es votum Es augurium publice restari de-
bus TVI Vir Pranobilissime Doctissime Es a-
mice estimatissime. Studiosissimus Es ad
quævis officia paratissimus.

FRIDERICVS DE HANNEKEN
Oldenb.

Die ganze Welt denckt auß Vermehren:
Selbst die Natur selbst diese Lehren
Dem Menschen ohne Lehrer ein;
Was diesen edlen Trieb verhindert/
Sein Gut / Lob / und Vergnügen mindert/
Wird jederman verdrießlich seyn.
Bei Ihnen zeugt von diesem Triebe /
Hochwehrster / Nahme / Schrift und Liebe /
Die alle auß Vermehren gehn.
Gott gebe nur zu allen dreyn/
Aus seiner Fülle das Bedeyen/
Und lasse sie viel Früchte sehn.

Hiedurch wolte dem Herrn Candidato seine
schuldige Ergebenheit bezeugen

A. A. v. RAMDOHR.

Silihi Pierides iustas in carmina vires
Atque darent magnæ plectra movere lyrae:
Astræ canerem laudes dum præmia digna
Iustitiæ mystis addere blanda solet,
Utque suos magnis titulis & honoribus ornet,
Et studium digne penset ut usque sui.
Carmina suggereret tva quas industria laudes
Et quid conatus promerueret tvi.
Denique materiam præberet *Nominis omen*
Augens fortunam tempus in omne tvaM.
Ast quum nec carmen, spatium nec suppetat arctum
Materia vires exsuperante meas;
Castalio fidum dabimus pro carmine votum
Et semper faciles in tva vota Deos.
Pergat fors tibi iusta tivos pensare labores,
Quoque tibi cepit tramite semper eat.

*Ita Prænobilitissimo Consultissimoque summorum
in Jure bonorum Candidato dignissimo
applaudēbat*

JOHANN. FRIDER. LINDEMANN

Philol. Cult.

1754

ULB Halle

3

001 520 156

Sb.

45.

1730,6^a
8
8

DISSERTATIO INAUGVRALIS
JVRIDICA
DE
JVRISDICTIONE
OMNIMODA

FORMVLA:
Richt und Ringericht
IN FEVDVM CONCESSA

QVAM
PERMISSV INCLVTI ORDINIS JVRIDICI
PRAESIDE

D. JO. PAVLLO KRESSIO
ORDINIS SVI JAM DECANO ET
SENIORE

PRO CAPESSENDIS SVMMIS IN
VTROQVE JVRE HONORIBVS
IN JVLEO MAJORI

DIE XX. MARTII A. MDCCXXX.

PLACIDÆ ERVDITORVM DISCEPTATIONI SVBMITTIT
AVTOR

MICH. GOTTL. VERMEHREN
LVBECENSIS.

HELMSTADII
TYPIS PAVLI DIETERICI SCHNORRII
ACAD. TYPOGR.